

สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวน
: ศึกษาเฉพาะกรณี กระบวนการสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ร้อยตำรวจเอกประพจน์ ศรีทองคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-791-1

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RIGHTS AND LIBERTIES OF THE ACCUSED : A CASE STUDY OF THE PROCESS OF
INVESTIGATION AT THE METROPOLITAN POLICE BUREAU

Police Captain Prapoj Srithongkam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Government

Department of Government

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-791-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ลิขสิทธิ์และเสรีภาพของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวน : ศึกษาเฉพาะกรณี
กระบวนการสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจนครบาล
โดย   ร้อยตำรวจเอกประพจน์ ศรีทองคำ
สาขาวิชา   การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีคณะรัฐศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

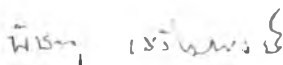
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ เสงี่ยมพงษ์)

ประพนธ์ ศรีทองคำ, ร้อยตำรวจเอก. : สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวน: ศึกษาเฉพาะกรณี กระบวนการสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (RIGHTS AND LIBERTIES OF THE ACCUSED: A CASE STUDY OF THE PROCESS OF INVESTIGATION AT THE METROPOLITAN POLICE BUREAU) อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, 212 หน้า. ISBN 974-333-791-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคข้อขัดข้อง ในกระบวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา ว่ามีอย่างไรบ้าง ซึ่งใช้วิธีการศึกษาแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เก็บข้อมูลในเชิงลึกโดยวิธีการวิจัยเอกสาร, การออกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ระดับลึก

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรคต่าง ๆ ในกระบวนการสอบสวนล้วนทำให้ การสอบสวนเกิดความล่าช้า อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาโดยตรง ผู้ต้องหาต้องอยู่ในกระบวนการสอบสวนนานเกินกว่าที่จำเป็น และอาจถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งปัญหา ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ในกระบวนการสอบสวน มีดังนี้

1.ปัญหา ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคในด้านการปฏิบัติงานชั้นพนักงานสอบสวน อันเกิดจากการขาดความพร้อมในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานสอบสวนและการดำเนินการทั้งหลายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน กระบวนการสอบสวนขาดประสิทธิภาพ พนักงานสอบสวนขาดความรู้ความสามารถ และขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนจากราชการ

2.ปัญหาที่เกิดจากประชาชน ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนหน้าที่ตามกฎหมายของตน ที่พึงปฏิบัติ

การทำให้ผู้ต้องหาได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จะต้องมีการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคในกระบวนการสอบสวน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก

ภาควิชา ..... การปกครอง .....

สาขาวิชา ..... การปกครอง .....

ปีการศึกษา ....2542 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

PRAPOJ SRITHONGKAM, POL.CAPT. : RIGHTS AND LIBERTIES OF THE ACCUSED:
A CASE STUDY OF THE PROCESS OF INVESTIGATION AT THE METROPOLITAN
POLICE BUREAU. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. PRECHA HONGKRILERT, Ph.D.
212 pp. ISBN 974-333-791-1.

This research is aimed at studying the problems and obstacles of the investigation process of the examining officers at the Metropolitan Police Bureau, which effects the accused. The method used in the study is both descriptive and analytical by using document research, questionnaires, and deeply interviewing method.

The study finds out that the following problems and obstacles effect negatively on the delay of the investigation process. In addition, it also effects rights and liberties of the accused directly. These obstacles are as follows:

1. Problems and obstacles in the investigation process result from insufficient supply of examining operation and other activities concerning the examination process. In addition, The examination process lacks efficiency, for the examining officers lack sufficient knowledge, competence and budget from The Police Department.

2. Problems and obstacles result from the people who lack sufficient understanding of rights and liberties as well as the rules and regulations concerned.

To enhance the rights and liberties of the accused, it is necessary to remedy the above-mentioned problems and obstacles in the process of examination and investigation, in accordance with the constitution which signifies the rights and liberties of the people.

ภาควิชา ..... การปกครอง ..... ลายมือชื่อนิสิต S.พ.อ.
สาขาวิชา ..... การปกครอง ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา ....2542 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ก็ด้วยความกรุณาของบุคคลหลายท่าน ซึ่งขอกราบ
 ขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ อันได้แก่ นางสาวแก้ว ศรีทองคำ มารดา ผู้คอยให้กำลังใจตลอดมา อาจารย์
 ทุกท่านในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา
 หงษ์ไกรเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่าง
 ยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร ประธานกรรมการสอบ เป็นผู้ซึ่งให้
 คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้ความอนุเคราะห์ในระหว่างการศึกษาเสมอมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
 พิษณุ เสี่ยงมพงษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณพนักงานสอบสวนทุก ๆ ท่านในสถานีตำรวจนครบาลต่าง ๆ ที่ได้ให้ความ
 ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้บังคับบัญชาาระดับสูงทุก ๆ ท่าน ที่ได้สละเวลาให้เข้า
 สัมภาษณ์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่ง จนทำให้การเก็บข้อมูลของ
 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ที่ส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และให้กำลังใจ
 มาโดยตลอด เพื่อน ๆ ทุกคนในภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่
 ได้ช่วยเหลือในระหว่างการศึกษา และท้ายสุด ร้อยตำรวจตรีธรณสิทธิ์ ศรีทองคำ น้องชายที่แสนดี ซึ่ง
 ได้ให้การสนับสนุนทุก ๆ เรื่อง จนทำให้สำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

ร้อยตำรวจเอกประพจน์ ศรีทองคำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหา	1
สมมุติฐานของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ขั้นตอนในการนำเสนองานวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	8
2 แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	12
สภาวะธรรมชาติและการกำเนิดสังคมการเมือง	13
สิทธิและเสรีภาพของประชาชน	17
แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมาย	21
หลักนิติธรรม	23
ระบบยุติธรรมทางอาญา	27
ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางการเมือง กฎหมาย และระบบยุติธรรมทางอาญา	36
สิทธิมนุษยชน	37
ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	38
ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกับสิทธิและเสรีภาพ	40
กฎหมายรัฐธรรมนูญ	42
ความชอบธรรมของกฎหมายรัฐธรรมนูญ	42

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กับสิทธิและเสรีภาพ	49
กฎหมายอาญา	51
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	53
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กับสิทธิและเสรีภาพ	54
การสอบสวนคดีอาญา	55
บทบาทและหน้าที่ของการสอบสวน	57
พนักงานสอบสวนและอำนาจการสอบสวน	57
วิธีการและขั้นตอนการสอบสวน	58
การปฏิบัติต่อผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวน	72
ความหมาย สถานะ และสิทธิของผู้ต้องหา	73
กระบวนการสอบสวน กับสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา	81
ปัญหาข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคในกระบวนการสอบสวน	87
3 ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย	89
การดำเนินการศึกษาวิจัย	89
ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	90
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	110
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	110
การวิเคราะห์ข้อมูล	111
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	113
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	113
อภิปรายผลการวิจัย	171
การพิสูจน์สมมติฐาน	182
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	186
สรุปผลการวิจัย	186
ผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา	190
ข้อเสนอแนะ	192
รายการอ้างอิง	197
ภาคผนวก	200
ประวัติผู้เขียน	212

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมด	91
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง	92
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานสอบสวน	114
ตารางที่ 4.2 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้แก่ พนักงานสอบสวน	118
ตารางที่ 4.3 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาอุปกรณ์สำหรับตรวจพิสูจน์ วัตถุพยานและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ให้แก่ พนักงานสอบสวน	120
ตารางที่ 4.4 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสอบสวน	122
ตารางที่ 4.5 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ สำนักงานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสอบสวน ให้แก่พนักงานสอบสวน	123
ตารางที่ 4.6 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหากล้องและฟิล์มถ้ำยรูปให้แก่ พนักงานสอบสวน	125
ตารางที่ 4.7 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การนำเอาวิดีโอเทปมาใช้ในการตรวจ สถานที่เกิดเหตุคดีอาญา	126
ตารางที่ 4.8 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหายานพาหนะให้แก่ พนักงานสอบสวน	128
ตารางที่ 4.9 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงขดเขยให้แก่ พนักงานสอบสวน	129
ตารางที่ 4.10 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร ของทางราชการ ให้แก่พนักงานสอบสวน	130
ตารางที่ 4.11 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาโทรศัพท์มือถือหรือวิทยุ ติดตามตัว ให้แก่พนักงานสอบสวน	131
ตารางที่ 4.12 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การนำเอาระบบการติดต่อสื่อสารเพื่อ ตรวจสอบค้นหาฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการสอบสวน	132
ตารางที่ 4.13 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การนำเอาระบบการสื่อสาร ผ่านอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการสอบสวน	134

ตารางที่ 4.14	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ระยะเวลาการเสนอสำนวนการสอบสวน ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น	135
ตารางที่ 4.15	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ร่องกลาง ในคดีอาญา	136
ตารางที่ 4.16	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ระยะเวลาในการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือ และประวัติการต้องโทษของผู้ต้องหา	137
ตารางที่ 4.17	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติงานสอบสวน	138
ตารางที่ 4.18	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ผู้ช่วยเหลือในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการสอบสวน	139
ตารางที่ 4.19	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การตรวจสอบเทียบเคียงข้อมูลทางคดี	140
ตารางที่ 4.20	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ประสบการณ์ของพนักงานสอบสวน ...	141
ตารางที่ 4.21	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ความรู้ ความชำนาญ ของพนักงานสอบสวน	142
ตารางที่ 4.22	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ คุณสมบัติ และวุฒิภาวะ ของพนักงานสอบสวน	143
ตารางที่ 4.23	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การสอบสวน ในคดีที่มีความสำคัญ หรือซับซ้อน	144
ตารางที่ 4.24	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ความรู้ ความสามารถ ของพนักงานสอบสวน ในเรื่องเทคโนโลยีและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย	145
ตารางที่ 4.25	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ความละเอียดรอบคอบในการทำสำนวน การสอบสวน ของพนักงานสอบสวน	146
ตารางที่ 4.26	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาล่ามให้แก่พนักงานสอบสวน	147
ตารางที่ 4.27	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการสอบสวน	148
ตารางที่ 4.28	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนในการทำสำนวน การสอบสวน ของพนักงานสอบสวน	149
ตารางที่ 4.29	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ เงินประจำตำแหน่งพนักงานสอบสวน	150
ตารางที่ 4.30	ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การจัดหาสถานที่ และหน่วยงาน ที่รับผิดชอบจัดเก็บ ดูแลรักษาของกลางในคดีอาญา	151

ตารางที่ 4.31 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ งบประมาณในการติดตามพยานบุคคล และค่าตอบแทนให้แก่พยาน ในชั้นสอบสวน	152
ตารางที่ 4.32 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การที่ประชาชนไม่รู้ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ ในกระบวนการสอบสวน	153
ตารางที่ 4.33 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวในทันทีเมื่อ ไปพบพนักงานสอบสวน	154
ตารางที่ 4.34 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การให้ความร่วมมือเป็นพยานของ ของประชาชน	155
ตารางที่ 4.35 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การขออนุญาตปล่อยชั่วคราว	156
ตารางที่ 4.36 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ขั้นตอน และวิชาการสอบสวน	157
ตารางที่ 4.37 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การที่ประชาชนไม่รู้ในเรื่องสิทธิและ เสรีภาพของตน	158
ตารางที่ 4.38 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การไม่รู้กฎหมายของประชาชน	159
ตารางที่ 4.39 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การที่ประชาชนไม่รู้หน้าที่ของตน	160
ตารางที่ 4.40 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจของประชาชน ในรายละเอียดของกฎหมาย	161
ตารางที่ 4.41 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การปฏิบัติตนเมื่อได้รับหมายเรียก ของพนักงานสอบสวน	162
ตารางที่ 4.42 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ การที่ประชาชนไม่ปฏิบัติตามหมายเรียก	163
ตารางที่ 4.43 ปัญหา ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับ ความรู้ในเรื่องกฎหมายเบื้องต้น ของประชาชน	164